

up 133502

BIBLIOTECĂ POPORALĂ
A „ASOCIAȚIUNII”

Anul XI.

Nr. 110.

Sămânța înțelepciunii

de

Maria Regina României.

APRILIE — SIBIIU 1923.

Prețul 3 Lei.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“.

—≡ Intemeiată la 1861. ≡—

PREȘEDINTE DE ONOARE:

M. Sa Regele FERDINAND I.

VICE-PREȘEDINTE:

Dr. OCTAVIAN RUSSU, avocat Sibiu.

Comitetul central al «Asociațiunii» numără 30
de fruntași din toate păturile societății românești.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

 **E de datoria fiecărui bun
Român să sprijinească „Aso-
ciațiunea” abonând publicațiile
ei și înscriindu-se de membru.**

Taxele de membri sunt următoarele:

Membru fondator al Casei Naționale, odată pentru totdeauna	Lei 1000.—
Membru fondator al «Asociațiunei», odată pentru totdeauna	„ 400.—
Membru pe viață al «Asociațiunei», odată pentru totdeauna	„ 200.—
Membru activ al «Asociațiunei», anual	„ 10.—
Membru ajut. al «Asociațiunei», anual	„ 2.—

BIBLIOTECA POPORALA A ASOCIAȚIUNII.

PUBLIKAȚIUNE PERIODICĂ LUNARĂ.

Anul XIII.

Nr. 110.

SĂMÂNȚA ÎNȚELEPCIUNEI

DE

MARIA REGINA ROMÂNIEI.

SIBIU — 1923.

EDITURA ASOCIAȚIUNII.

A fost odată un Impărat.

În tinerețe avusese multe biruințe și cucerise multe țări.

În toate războaiele avusese noroc și ajunsese să-și statornicească țara în pace și belșug. Cinstit și respectat în întreaga împărăție, toți binecuvântau numele lui.

Acum era bătrân și gărbovit.

Purtă o barbă mare, albă, avea ochii oboșiți, mâinile îi tremurau și numai rar și cu greutate își înălța capul.

Sofos-împăratul era și un mare învățat. Atât de învățat încât și cel mai însemnat om din împărăție respecta învățătura lui, deși mulți socoteau că nu era nevoie ca un Impărat să fie atât de învățat.

Ceasuri întregi ședeă plecat asupra cărților. Avea un nas lung și uneori se întâmplă să se lovească de filele cărților când le întorcea. Cum

sta în tron și răsfoia cărțile, părea o pasere bătrână cu un cioc mare încovoiat.

Împăratul cerea mereu cărți, multe cărți. Pe masă, pe scaune, pe scări, pe ferestre erau îngrămădite numai cărți. Uneori se rătăcia câte o păsărică printre cărți și își cânta cântecul ei nevinovat, fără să-și dea seama de înțelepciunea tănuită în paginile lor. În camera împărătească nu putea fi înțeles cântecul paserei. Împăratul privea, căuta să-și aducă aminte din alte vremuri, și se minună când era primăvară și copacii erau în floare. A fost odată primăvară și în sufletul lui, demult, demult... Tiș — Tiș... și păsărica a scuturat codița, a fluturat din aripi și a zburat iarăși în razele soarelui. Tiș... Tiș... și s'a dus! Împăratul își adună înțelepciunea cu nasul îngropat tot mai adânc în filele cărților.

Din toate de până acum ar trebui să înțelegeți că Sofos-împăratul era numai virtute și nu avea nici una din slăbiciunile omenești! Și totuși, totuși...

Sofos-împăratul nu era desăvârșit. Păcatul lui era mândria. Era mândru de stăpânirile lui, mândru de înțelepciunea lui, de numele lui, de strămoșii lui, de caii, de grădinile lui, chiar de stelele cari străluciau noaptea peste împărăția

lui, neputând crede că nu ar fi și ele ale lui. Nu sunt sigur dacă nu credeă că și luna e a lui!

Așa e pe lume. Cu cât cineva are mai mult, cu atât dorește mai mult. Unii doresc să aibă putere, alții iubire, alții glorie, alții pietre prețioase, mulți, foarte mulți aleargă după bani... Sofos-împăratul eră înțelept, aproape nesuferit de înțelept, ca Regele Solomon din Biblie, socotit în toate vremurile ca cel mai înțelept dintre Regii pământului.

Sofos-împăratul nu eră plăcut tinerilor. Toți îl socotiau un bătrân plicticos. În adâncul inimei și curtenii aveau aceeaș părere, însă n'o spuneau decât în șoaptă și numai după miezul nopții.

Faima împăratului Sofos eră răspândită peste toate granițele și înțelepți din toată lumea veniau ca să-i afle înțelepciunea. Toți erau primiți cu mare pompă și ceremonial. Curtea împăratului eră foarte respectată și lucrurile cele mai simple se înfățișau groaznic de complicat. N'aș putea spune pentru ce, dar probabil ca să aibă curtenii și altceva de făcut, decât să învârtă morișca din degete. Însă când începea discuția adâncilor probleme filosofice, Împăratul eră atât de absorbit, încât toată eticheta eră uitată și

n'ar fi băgat de seamă nici dacă i s'ar fi strâmbat coroana pe cap.

S'a întâmplat odată ca un înțelept din China, auzind de înțelepciunea Împăratului Sofos, să-i ceară audiență ca să discute cu el problemele tainice ale vieții. În timpul convorbirii Chinezul a povestit împăratului o întâmplare, care i-a tulburat mintea și a avut o influență hotărâtoare asupra soartei lui. A fost tragic și vreau să vă povestesc.

Pe Chinez îl chema Ciu-Ciu-Sa. Avea fața galbenă și lucie și o coadă lungă până la pământ. Purtă o haină strălucitoare, brodată în mii de culori. Valurile mării, animale, flori, balauri cu ghiare, erau brodate pe piept, pe margini și pe mâneci, astfel ca să fie recunoscut marele rang al celui care purta haina. Merga greoiu și purta niște ochelari mari, încât părea că a venit numai să cerceteze și să privească.

Ciu-Ciu-Sa a mers la Împăratul și i-a spus, că în împărăția lui trăiește un pustnic, care are sămânța înțelepciunii.

«A! A!» strigă Împăratul și căscă gura mare. Luă ochelarii dela ochi, îi șterse, își frecă ochii, dădă din cap și nu băgă de seamă că coroana i-se strâmbase pe frunte.

«A! A!» repetă el!

Chinezul făcea mereu închinăciuni foarte satisfăcut. Eră mulțămît de emoția provocată. Eră cel mai bun din multele argumente ca să înceapă ziua. Sofos-împăratul și Ciu-Ciu-Sa au petrecut multe ceasuri împreună.

Împăratul se uită mereu la Chinez, care eră foarte urât. Fața lui eră lucie ca și cum ar fi fost unsă cu ulei de castor, iar lumina făcea câte o pată albă pe amândoi obrajii lui.

— Și zici că acest schimnic trăiește în împărăția mea? Este un supus al meu?

— Drept ar fi să fie numit «supus» al Măriei Tale, numai atât că părintele Pantelimon, potrivit credințelor lui, nu cunoaște alt stăpân decât pe Dumnezeu.

— Hm! murmură Împăratul, și cu mine ce face?

— Nu știe de Măria Ta, răspunse Chinezul și își plecă până aproape de pământ capul.

— Niciodată nu s'a întâmplat să nu fiu cunoscut, strigă Împăratul.

— Părintele Pantelimon nu are nimic de cerut și nimic de pierdut, zise Ciu-Ciu-Sa.

— Voiu trimite să mi-l aducă la curte, hotărî Împăratul.

— Nu va veni, zise Chinezul.

— Cine este el ca să nu se supună poruncilor mele? întrebă Împăratul.

— Un sfânt, a fost răspunsul Chinezului.

— Acesta nu-i un cuvânt, scrâșni între dinți Împăratul.

— Cu el afli calea cerului, zise Chinezul, cu o mare închinăciune.

— Ei, zise Împăratul cu dispreț, țin mai mult la coroană decât la raiu.

— Poate că raiul e mai prețuit la Dumnezeu! adăogă Chinezul cu glas duios.

— Vorbă de prisos, zise Împăratul, povestește-mi mai bine ce este cu sămânța înțelepciunii.

Și Ciu-Ciu-Sa povestii Împăratului tot ce știă despre părintele Pantelimon și semințele lui fermecate.

Noaptea Împăratului a fost fără somn și a doua zi trimișii Împăratului au plecat în grabă în munți ca să găsească pe sfântul schimnic.

Zilele ce-au urmat Împăratul Sofos n'a mai avut liniște ca să cerceteze cărțile. Chinezul îi turburase mintea. Acum nu mai avea decât o dorință: să aibă sămânța înțelepciunii.

«Sunt bătrân», îngână uneori singur. «Bătrân, bătrân și pământul îmi fuge de sub picioare. Ochii îmi sunt obosiți, uneori adorm pe

cărțile mele. Toată știința mea îmi dovedește numai cât de mult nu știu! Dacă aș avea să-mânta înțelepciunii, aș cumpăni și n'aș mai căută. Aș ști!

Se ridică uneori din tron și începea să umble prin casă, încoace și încolo, însă mersul lui era tot mai tremurător și mai nesigur.

Un copil de curte privia prin gaura cheii, i se făcea milă, căci își iubiă și venera stăpânul. Intră nechemat, și fără să fi băgat de seamă, Împăratul se sprijinea de brațul tânăr.

Însă atât de mult era absorbit de gânduri, că nîciodată Împăratul n'a observat sprijinul tânăr și mergea mereu prin cameră.

Și oricât de comic ar fi, însă noaptea gândurile Împăratului toate se adunau într'un cântec care îi sună mereu în urechi:

Chinezul mi-a zis:
 Împărate mi-i teamă,
 Înțelept precum ești,
 Că altul este,
 Și mai înțelept ca tine.

Cu o mică sămânță,
 Pustnicul necunoscut citește
 Stelele și soarele,
 Și lucrurile dintru început
 Când lumea se iviă.

Vede ce a fost
 Și ce va fi.
 Când amândoi vom fi morți.
 El liniștit și fără teamă,
 Se gândește la Dumnezeu.

N'are nevoie de coroană de aur
 Nici de faimă sgomotoasă
 Și oamenii toți
 Li zic Sfântul.

Acest cântec, nevrednic de un Împărat și de un om învățat, se înfipsea în urechile lui Sofos și îl tulbură ori de câte ori încercă să închidă ochii.

A treia zi trimișii Împăratului s'au întors cu vestea că Părintele Pantelimon nu știe de Împărați și Coroane, de Prinți și Palate și ține să rămână în coliba lui.

Pe Împărat îl cuprinse furia. Nimeni până acum nu îndrăznise să-i refuze ceva. Furia nu-l ajută să afle o cale mai bună ca să ajungă la scop.

Văzând, la urma urmelor, că altfel nu poate, și fiind cu totul absorbit de un singur gând: să aibă sămânța Înțelepciunii, bătrânul Împărat luă hotărârea de a merge el la schimnic, dacă schimnicul nu vrea să vină la el.

Se spune că nu este el cel dintâiu care a ieșit din încurcătură în acest fel.

* * *

Trebuie să știți că trecuseră mulți ani de când bătrânul și înțeleptul Împărat nu mai ieșise din Palat.

Ajunsesese atât de absorbit de studii încât numai cărțile îl mulțămiau și trăia numai în lumea cărților. Nu uită nici de treburile împărăției deși i se păreau adeseori nimicuri față de adevărurile din cărțile lui. Lumea reală nu mai avea preț în ochii lui.

Eră primăvară. Natura eră îmbrăcată în cea mai gingașă verdeață, copacii dădeau în muguri — și când Împăratul a eșit s'a minunat că vede lumea atât de frumoasă. Paserile cântau, razele soarelui luminau toate lucrurile și o mireasmă dulce de liliac se răspândi în aer.

Împăratul înălță capul, sorbi din adâncul trumuseții și își întinse amândouă mâinile tremurătoare ca și cum ar fi vrut să le încălzească. Părea mai mult o vechitură îmbrăcată într'o mantie imperială, prea grea pentru el. Fața lui eră ca de ceară și barba lui strălucia mai puțin ca în casă.

Nu spuneă nimic, priviă numai în depărtare, dacă eră mulțămît, sau dacă îi păreă rău, ar fi greu de spus.

I-au adus un asin alb ca neaua, îmbrăcat în aur și cu o șea roșie. Altădată călărise pe cei mai iuți armăsari, acum însă animalul acesta blând eră socotit ca cel mai potrivit pentru durerile și suferințele bătrânului Împărat.

Lumina soarelui îl ameția și toată învățătura, adunată de atâția ani, păreă că se rostogolește ca o minge în capul lui.

N'a fost ușor până când bătrânul Împărat a fost ridicat pe gravul animal de povară, care aveă onoarea să-l poarte și coroana s'a strâmbat puțin pe cap. Credinciosul copil de casă l-a ajutat și de astădată ca să țină coroana drept. Împăratul s'a întors către el și i-a zâmbit.

Pajul eră ca o rază din lumina soarelui, păreă că e un colț de primăvară, o părticică de verdeață, un tril din cântecul paserilor, pe când Împăratul, cu toate podoabele lui strălucitoare, cu toată coroana lui, cu toată învățătura lui, eră un bătrân, un bătrân gârbovit cu ochii stinși, cari deabiă clipeau la lumina soarelui.

Nu știu dacă bătrânul și mândrul monarh spuneă toate acestea în cuvinte, însă știu că picioarele lui, mâinile și ochii lui așa simțeau.

Să fi văzut însă cortegiul imperial în lumina soarelui!

Țăranii stăteau tăcuți. Cu căciulile în mână și cu gura deschisă așteptau să treacă. Mulți se închinau și mulți ingenunchiau când trecea împăratul. Trebuia să se fi întâmplat mare lucru ca împăratul Sofos să meargă în țară, călare pe un asin alb ca neaua. Erau mulți, mulți ani de când supușii nu-l mai văzuseră. Vorbiau despre el mai mult din poveste. Eră venerat de toți și cei mulți și umili credeau că țara lor este îmbelșugată și în căminurile lor este pace, fiindcă au un împărat atât de înțelept, și poate că aveau dreptate .BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cortegiul împărătesc trecu prin câmpia înverzită și o luă spre munți, unde trăia vestitul pustnic.

Mulți și de multe feliuri erau în suita împărătească. Mulți de cari nu eră nici o lipsă, însă eră și pentru ei un prilej de plimbare, vieța de curte nefiind o plăcere în fiecare zi!

Mergeau în suită curteni și ostași de toate gradele. Doi medici, învățați, un farmacist, doi sanitari și mai mulți asistenți ș. a. ș. a. și un scrib cu o pană lungă și ascuțită.

În frunte, lângă împărat, mergea mitropolitul, episcopii și mulți preoți. În urmă venia un astrolog și o țigancă bătrână care putea citi viitorul într'o scoică.

Firește că bucătarul-șef, înconjurat de mulți alți bucătari, era și el acolo. Veniau apoi măcelarul, brutarul, aprinzătorul lămpilor, pantofarul, croitorul, camelierul personal al împăratului, inspectorul grădinilor, inspectorul grajdurilor și mulți alții cu titluri multe, cari de multe ori n'aveau nimic de făcut, însă sunau bine ca nume de curte — și înseamnă și asta ceva.

Pe lângă aceștia se mai adunase o ceată de cerșetori, de țigani lăutari și mulți țărani cu ochii negri, liniștiți și demni. Era un mare cortegiu împărătesc, fără capăt.

Călătoria a ținut trei zile. Trebuia să meargă încet, cu toate că Belisariu — măgarul cel alb ca zăpada, ar fi mers mai repede, însă picioarele împăratului nu țineau la calea lungă.

La apusul soarelui împăratul era dat jos de pe șea încetișor și dus într'un pat pregătit pentru el.

Medicul-șef venia solemn ca să examineze pulsul împăratului, iar astrologul, grav și tăcut, pregătia telescopul, dacă Măria Sa ar fi vrut să

cerceteze stelele. Bătrâna țigancă dădea târcol cu ghiocul, iar camelierul căută să mai așeze cuverturile (învelitoarele) întinse pe pat, numai ca să arate și însemnătatea lui, printre atâția fără nici o treabă din cortegiul împăratului.

Împăratul doriă din toată inima să fie lăsat în pace, însă împărații au mai multă răbdare decât își închipuie cineva și deși mulți se simt chinuiți totuși oricând vei afla un zâmbet pe buzele lor.

Dela sine se înțelege că șeful bucătar era cel mai important personaj, după generalul comandant și după maestrul de ceremonii. Fiecare când îi era foame îi arată cât de înaltă poziție avea și atunci mâncări minunate erau pregătite pentru fericirea tuturor.

Împăratul, fiind bătrân, mănca puțin, de sigur însă că toate multele și costisitoarele mâncări erau pregătite, oficial, pentru el.

Împăratul rămâne singur, iar suita mănca, bea și se veseleă la o distanță foarte respectuoasă. El așteptă să răsară stelele una câte una, iar lăutarii se apropiau și întovărășiau gândurile lui cu sunete scumpe din tinerețea lui.

Coroana îl făcea să fie singuratic. Era obișnuit așa precum stelele de pe cer sunt obișnuite

în singurătatea lor, și niciodată nu vorbea și nu se plângea, numai uneori oftă, când îl dureau picioarele. Toată înțelepciunea și toată maiestatea lui împărătească nu-l puteau apăra ca să nu simtă povara anilor.

*
* *

A treia zi spre seară, după ce au urcat pe o cărare de piatră, Sofos-împăratul a ajuns la locul unde părintele Pantelimon trăia viața de schimnic gândind la zădărniciile lumii.

Împăratul și-a exprimat dorința ca să vadă singur pe sfântul, întovărașit numai de micul copil de casă care îi ducea asinul.

Când a trecut și ultimul colț al stâncei, împăratul Sofos a stat față în față cu un bătrân care semănă straniu cu împăratul! Atât de mult semănau unul cu altul, încât amândoi, Sofos și copilul de casă, au dat semne de mirare. Numai că unul era îmbrăcat în purpură și cellalt acoperit în zdrențe, altfel ar fi putut să fie frați. Aceiaș barbă lungă și albă, acelaș nas încovoiat ca un cioc, aceiași umeri gârboviți de povara anilor, și sub genele stufoase aceiași ochi stinși.

Pustnicul avea chilia tăiată în stâncă și deacolo privia în larg lumea singurătății. Ședea

pe o piatră și de jur împrejur erau multe volume ca și la împăratul Sofos, însă nici unul nu era deschis. Bătrânul pustnic părea că a pus capăt studiilor și acum se odihnește.

N'a dat nici un semn de închinare purtătorului de coroană, numai l-a privit țintă, și împăratul obișnuit să fie primit pretutindeni cu smerenie s'a simțit rău și n'a mai știut ce să spună.

Bătrânul pustnic a trebuit să vorbească întâi:

— Fii bine venit Frate — dacă ești însetat, acolo e un izvor de apă limpede și răcoroasă. Dumnezeu l-a dăruit ca o binecuvântare acestei pustietăți.

— Nu sunt însetat, răspunse împăratul, însă sunt ostenit, căci am călătorit trei zile până am ajuns aci.

— Căile Domnului sunt deschise tuturor, zise pustnicul.

— Aceasta a fost grea, oftă cu greu împăratul.

— Ești bătrân, frate, zise părintele Panteimon, la vârsta ta ar fi mai bine să rămâi cu gândurile lui Dumnezeu, decât să umbli răscolind fața pământului.

Deși împăratul era nemulțumit, totuși a socotit, că e mai cuminte să treacă cu vederea spusele pustnicului și răspunse tânguitor:

— Am trimis soli ca să te cheme la curtea mea, însă tu n'ai vrut și de aceia, dorind cu înfocare să ascult cuvântul tău, am înfruntat ostenele unei călătorii atât de grele.

— Și eu sunt bătrân, a fost răspunsul bătrânului călugăr. Zădărniciile lumii acesteia blestamate nu-mi spun nimic. De pe înălțimea acestei stânci Dumnezeu este aproape de mine și când va veni sfârșitul zilelor mele, mâna Lui îmi va închide ochii. — Dacă ai dorința ca să vorbești cu mine, coboară de pe asinul tău, căci îmi astupi lumina soarelui și mi-i greu să ridic capul.

Împăratul s'a simțit aproape jignit de acest fel de a vorbi, atât de deosebit de curtenirea obișnuită, dar a înțeles, că nici o protestare n'avea rost. Cu ajutorul credinciosului copil de casă și oftând din adânc s'a coborât de pe Belisariu, prinzându-și piciorul în faldurile mantalei de purpură.

Belisariu n'a avut nici o emoție, a ciulit urechile și a dat ușor din coadă, deși nu era nici o muscă pe acolo. Belisariu avea filosofia lui.

Părintele Pantelimon arată o piatră alături de piatra pe care ședeă el. Împăratul a luat loc pe piatra arătată, deși nu eră nici o pernă pe ea. Eră mai tare, mult mai tare ca tronul împărătesc, plin de perine.

Mai de aproape Sofos-împăratul a observat că bătrânul sfânt nu știă ce este curățenia. Săpunul și chiar apa erau socotite probabil lux și nasul aristocratic al bătrânului împărat eră înăbușit de atmosfera sfântului.

Măria Sa se simțiă aproape bolnav când se uită la barba și părul părintelui pustnic. Nu se puteă minună îndeajuns cum se poate ca acolo să fie adăpostul unei minți rare.

— Coroana și purpura ta nu se simt bine aici? întrebă pustnicul, căci și el studiă cu grijă pe vecinul său.

Împăratul nu știă ce să răspundă; lipsa de ceremonial în mijlocul unei sălbătăcii îl făcuse să-și piardă rostul.

— Le-am purtat mulți ani, răspunse el la urmă.

— Tot așa și eu rassa mea, zise părintele Pantelimon. Adică eu n'am mai scos-o de patruzeci de ani.

Fără să-și dea seama Sofos-împăratul își strânse mai aproape mantia. N'a socotit că vorbele lui pot avea un înțeles așa de aproape. Belisariu necheză deodată, și îl sperie.

— Am venit la tine cu o anume întrebare, spuse împăratul repede, ca îngrozit de gândul lui. Nu de mult a fost la mine un Chinez foarte învățat, care mi-a povestit, că tu ai Sămânța Înțelepciunii.

— Și alte multe semințe încă, adăugă pustnicul foarte liniștit.

— Așa dar e adevărat! strigă împăratul.

— Dacă ți-a spus-o prietinel meu Ciu-Ciu-Sa, zise pustnicul, să fii sigur, că e adevărat, căci un om mai sfânt, mai cu frica lui Dumnezeu, n'am întâlnit.

— Pe mine adânc m'a zguduit, mărturisî împăratul.

— Ai căutat Sămânța Înțelepciunii și pentru aceasta ai făcut călătoria? Întrebă pustnicul și o lumine curioasă lucî în ochii lui.

— Așa este, mărturisî împăratul. Ai plantat-o vreodată? Face floare? Din rădăcinile, sau din mugurii ei capeți înțelepciunea?

— N'am plantat-o încă, spuse părintele Pantelimon.

— Cum nu mai ai nevoie de înțelepciune? întrebă împăratul și glasul lui tremură de emoție.

— Am înțeles zădărnicia lucrurilor lumii, zise liniștit pustnicul.

— Chiar și a înțelepciunii? murmură împăratul.

— Chiar și a înțelepciunii.

— De aceea tu nu ai nevoie de sămânță? șopti împăratul.

Părintele Pantelimon n'a dat nici un răspuns și împăratul simți că nu era ușor să capete dela ființa aceasta stranie, ceiace căută.

* * *

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Copilul de casă, singurul martor al întâmplării a povestit mai pe urmă că stăpânul său n'a avut o zi tocmai bună cu pustnicul. Dar mai bine să-l ascultăm pe el însuși:

— Am văzut cum Măria Sa Împăratul eră nerăbdător. A fost foarte curtenitor, dar am băgat de seamă că sângele lui împărătesc eră tulburat și că se stăpâneă cu greutate. De altfel îmi dădeam seama că piatra tare pe care ședeă nu puteă să fie pe placul Măriei Sale.

— Odată m'a lăsat să pun un covoraș sub el, dar repede l-a dat la o parte, căci tocmai

atunci discută foarte aprins. — Bătrânul acela urât și murdar nu eră de loc cuviincios și vorbea cu împăratul ca și cum ar fi vorbit cu un pelerin venit să-și ispășească păcatele. O! nu pot povesti fără să nu tremur.

— Dupăce au vorbit mult și cu însuflețire, când părea tocmai că împăratul e de aceeaș părere, pustnicul s'a dus să aducă ceva din coliba lui.

— Dorind să văd totul, mi-am aruncat privirile înăuntru și tot ce pot spune este că nici Belisariu nostru n'ar fi vrut să trăiască acolo. Ce miros, ce duhoare! și copilul de casă se ținea cu mâna de nas.

— Pustnicul s'a întors cu un săculeț în mână, de culoare albastră-vânăță și cu înflorituri galbene. Împăratul tremură de nerăbdare, dar bătrânul schimnic părea că vrea să chinuiască pe Măria Sa împăratul. Pe mine simțiam că m'au cuprins căldurile și că mi se strâng degetele.

— În cele din urmă, împăratul nu s'a mai putut stăpâni. Mie îmi părea bine, căci nu mai puteam sta locului și mă minunam de tăria lui! Se ridică de pe piatra lui și stătù drept în fața schimnicului, fața aceea cu surâsul ironic, fioroasă, dar murdară.

Impăratul a încercat odată să pună mâna pe sac și l-am auzit strigând:

— Dacă nu te folosești tu, de ce nu mi-l vinzi mie? Îți dau tot ce ai vrea. Saci de aur, o țară din țările mele, un castel. Voiu clădi o biserică mare și frumoasă care să poarte numele tău...

Bătrânul pustnic însă dădă din cap și privind apusul soarelui, zise: În fiecare dimineață mă bucur de slava zorilor, pentrue aș duce dorul lucrurilor omenești...

Stăpânul meu, Impăratul, s'a așezat iarăș pe piatra lui și și-a ascuns fața în palme ca și cum ar fi plâns, însă nu plângea, ci numai se gândea...

S'a ridicat apoi și a spus ceva, ceva foarte trist, însă n'am înțeles bine ce. Pustnicul s'a ridicat și el. Avea o expresie batjocoritoare, ca și cum s'ar fi bucurat de zăpăceala vecinului său. Așa bătrân, și părăsit, și o ruină trupească cum eră, îi părea totuș că e mai bine de el decât de împăratul, și cu toată sfințenia lui de schimnic, se bucură.

Însă tocmai când Măria Sa Impăratul mi-a făcut semn să pun șeaua pe Belisariu, arătându și astfel dorința ca să plece, tocmai atunci pust-

nicui băgă mâna în sac și scoase o sămânță, ca sămânța de bob, însă mai lată, strălucitoare și roșie. Am văzut pe împăratul cum s'a luminat de bucurie și cât de repede a întins mâna.

— Iată, zise pustnicul, vreau să-ți dovedesc, că n'am trebuință nici de bogățiile, nici de măririle tale, că desprețuiesc toate zădărniciile lumii acesteia, că nu pot să fiu cumpărat nici cu aur, nici cu vorbe lingușitoare, că nu pot să fiu înlănțuit nici de mânia împăraților. Vreau să-ți dovedesc toate acestea și de aceea îți voi da comoara după care ai venit, în dar; darul unui cerșetor pentru un împărat. Și bătrânul pustnic începî să rîdă. Un rîs aspru, batjocoritor, hidos că l-aș fi gătuît cu mâinile mele, de aș fi putut, însă stăpînul meu se aplecă și-i sărută mâna! Da, am văzut cum a sărutat mâna aspră și urâcioasă a bătrînului schimnic! Imi venia să nebunesc!

Toate cum le-a povestit copilul de casă...

* * *

Împăratul avea acum Sămânța Înțelepciunii! Călătoria lui nu fusese zădarnică, acum era mai bogat cu o mică sămânță roșietică.

Firește că așa cum o căpătase nu fusese împărătește. Noroc că numai micul copil de curte

fusese martor, însă de câteori își amintea cum vorbise pustnicul cu el, sângele i-se ridică fierbinte până la tâmpile. Bătrânul și murdarul sfânt se purtase aspru, însă împăratul își dădea seama că pustnicul în zdrențe avea ce e mai bun în el. Acum însă ținea în mâinile lui Sămânța Ințelepciunii, vrednică să-i dea răsplata umilinții.

La întoarcere Împăratul a privit mulțămii bogățiile țării lui și s'a bucurat de frumusețea ei. Când s'a coborât în câmpie s'a minunat de valurile grânelor, un ocean de belșug fără sfârșit.

Satele prin care trecea, toate păreau mulțumite și binecuvântate. Curate și vesele, pline de copii cu obraji roșii și sănătoși, care râd, și se bucură, și sburdă, ca și cum toată lumea ar fi o grădină plantată pentru bucuria lor. La vederea lor, împăratul Sofos ridică trei degete în semn de binecuvântare, femeile îi aruncau flori în cale, iar clopotele bisericilor sunau puternic, umplând aerul primăverii cu sunetul împărăteștii buneveniri.

Scuturat ușor de Belisariu, Sofos-împăratul se simțea împăcat cu lumea, se simțea plin de bunăvoință și de dragoste față de poporul lui. O mândrie părintească străbatea bătrâna lui inimă, avea iluzia că cu zâmbetul lui ar putea

face ca grâul să se coacă și ar putea apăra de nefericire căminele celor sărmani. Se îmbătă cu aceste gânduri și uită că a fost un om care se zicea că e «sfânt» și care n'a ținut seamă nici de coroana, nici de maiestatea lui.

Când a ajuns la palat împăratul eră obosit și a oftat mângăiat și mulțumit, când a putut să se așeze pe pernele moi ale jețurilor împărătești.

Seara, după ce a aruncat de pe el toate hainele de purpură și a îmbrăcat o haină simplă de catifea neagră, bătrânul împărat a sădit sămânța cu degetele lui tremurătoare.

Și-a dat coroana la o parte, s'a pus la papuci, și-a așezat ochelarii mari pe nas. Nu mai avea nici o înfățișare împărătească, însă copilul de casă pe care îl chemase să-l ajute, îl iubiă mai mult așa. Părea un bun și bătrân bunic, iubit de toată lumea.

Amândoi, copilul de casă cu părul auriu și bătrânul împărat cu părul alb, stăteau cu capetele plecate asupra celui mai de preț vas de faianță persană, ales de împăratul Sofos ca singurul vas demn să primească prețioasa sămânță. Și ce vas! Dulce, strălucitor, scădat în albastru și verde, ca și cum smaralde și turquoaze s'ar fi topit în scânteierile lui. — Când s'a sfârșit

ceremonialul sădirii, Măria Sa împăratul a dat vasul de atât de mare preț micului copil de curte ca să-l așeze lângă patul împărătesc.

Numai atunci, ca un copil care a ascuns o comoară de mare preț sub pernă, împăratul și-a mângăiat ochii privind încă odată sămânța cea rară. Apoi a îngăduit pajului să stingă candelă și a adormit. Pajul a sărutat mâna împăratului și s'a dus...

* * *

Ostenit de călătorie, Sofos-împăratul a dormit adânc și numai în zori a fost trezit de o puternică sguduitură.

Împăratul a tresărit în patul lui, părul i-s'a răsfirat în jurul capului ca firele de argint, s'a văzut deodată cuprins de niște rădăcini albe, ca de niște șerpi cari se târau peste patul lui. Iar vasul cel de preț se sfărâmasese în mii de bucăți! O buruiană rea, mare cât o tufă, părea că răsare și crește amenințător!

Speriat împăratul privea cu groază în jurul lui ca și cum ar fi fost prins în lanțurile unui vis fioros. Își trecu mâinile prin părul vâlvoi, pipăi cuvertura (învelitoarea) de mătase a patului, cu un simțământ straniu și temut alinse rădăcinile cele albe. Nu! nu dormiă, eră treaz!

Apoi deodată împăratul sună furios clopoșelul.

Curtenii au trecut printr'un ceas greu până au descurcat pe Măria Sa din lanțurile nenumăratelor rădăcini albe. Fiecare din mișcările lor erau întovărășite de oftaturile Împăratului. Deși Sofos-împăratul eră îngrozit de lucrurile încurcate, cari îngroziseră și pe curteni, eră însă și desnădăjduit ca să nu se întâmple vre-un rău plantei celei rare.

A oftat adânc ca și cum ar fi fost mântuit, când la urmă a fost liberat din lanțurile fioroase.

Împăratul a dat poruncă ca planta să fie sădită sub fereastra camerei lui de culcare, în grădina îngrădită numai pentru el.

Îmbrăcat cu haina lungă de catifea neagră, cu șuvițele părului bătute de o ușoară adiere, el însuși a supravegheat plantarea. Când rădăcinile cele multe au fost toate îngropate, împăratul a bătătorit cu papucii lui vechi și cam rupți pământul împrejur.

Pe urmă a privit mulțumit cum copilul de curte stropia planta cu o cană de aur cu stemă împărătească. Când însă împăratul privia planta, i-se părea că își bate joc de el ca și

pustnicul, deși planta nu avea nici gură, nici ochi, nici glas.

— Când și cum îmi va veni înțelepciunea dela ea? se întrebă împăratul și de bunăseamă că toți ne întrebăm la fel. Cum?

* * *

Și a doua oară împăratul a fost trezit din somn neașteptat de dramatic și straniu. Iarăș în zori somnul lui ușor a fost tulburat de sgo-mote de sticlă spartă și spre marea lui mirare a văzut cum o ramură mare pătrundeă prin fe-reastră și în urma ei alte multe ramuri, până s'a întunecat și un vânt ușor al frunzelor umplea camera.

O ramură s'a întins până la patul împăra-tului, capătul ei s'a împărțit în mai multe cren-guțe ca niște degete tremurătoare.

Părul împăratului eră vâlvoi și frica i-s'a oprit în gât încât nu mai putea nici să strige.

Cu mare greutate Măria Sa a putut să întindă mâna și să sune clopoțelul...

Când însă oamenii curții au pătruns în ca-mera stăpânului lor, l-au găsit întins în pat, fără putere, și camera întreagă eră plină de ramuri multe, tremurătoare cari păreau că râd.

Inspăimântați au privit ceeace nu-i de crezut și au văzut cum zidul camerei se năruise

Nu veți putea crede ce vă voi povesti acum. E de neînchipuit.

Planta care într-o noapte a crescut cât o tufă și a sfărâmat vasul persian de mare preț, a crescut în a doua noapte cât un copac, a sfărâmat geamurile cu ramurile și a dărâmat zidurile camerei de culcare a împăratului și acum crește liberă în bătaia tuturor vânturilor.

Din ceasul acela, nenorocire peste nenorocire a urmat și lucrurile s'au întâmplat așa de repede că abia pot fi povestite în șirul lor.

Arborele grozav, răsărit din sămânța înțelepciunii, crește, crește mereu, se putea urmări, cât crește în fiecare clipă. Rădăcinile lui uriașe se împrăștiu în toate părțile, în cât temeliile palatului au fost sfărâmate, zidurile dărâmate și ramurile uriașe se întindeau în tot parcul încolăcindu-se peste tot locul, ca niște monstruoase reptile.

Împăratul a văzut cum i s'a năruit palatul și abia a scăpat cu viața. Cele zece plăgi din istoria Egiptului n'au produs mai mare spaimă, — căci rădăcinile cele groaznice n'au putut fi

îngrădite numai la grădinile împăratului, ci s'au împrăștiat peste întreaga țară, ca ciurma.

Câmpiile erau răsturnate, păduri întregi scoase din rădăcini, biserici năruite, case dărâmate și pretutindeni se întindeau rădăcinile groaznice, ca un mare balaur din povești.

Unde a fost odată palatul împăratului Sofos acum eră un arbore uriaș întunecat ca noaptea și rădăcinile lui pustiiseră întreaga țară, distrugând sute de ani de muncă și osteneală.

Toate câmpiile îmbelșugate ale împăratului, unde fusese altădată vieață și bogăție, eră acum o sălbătăcie imensă.

De groază oamenii fugiseră din satele lor dărâmate la munte, spăimântați de acest nou fel de cutremur care distrusese câmpiile și casele. Fugiseră și copiii. Țara întreagă eră plină de jale.

.

Sofos împăratul ședeà pe ruinele palatului său și lângă dânsul aveà numai pe credinciosul copil de curte. Curtenii fugiseră și ei. Împăratul nu se mai gândia să cerceteze, nenorocirile se grămadiseră atât de repede, încât îi zăpăciseră cu totul mintea.

Dorià numai un lucru: să scape de umbra îngrozitoare a Arborelui Înțelepciunii și să ajungă

la lumina soarelui. Însă încotro se întorcea cren-gile arborelui îl urmăreau, gonind dela el lumina.

Rătăcit pe o cărare întunecată a îndrăsnit să murmure:

— Dacă la urma urmei, aş fi aflat mai multă înţelepciune! Încă din această lovitură am uitat tot ce ştiam mai înainte. Care este noua învăţătură dobândită? Cât de trecătoare sunt lucrurile pe cari le socotim veşnice! Cum toată puterea, toate bogăţiile şi toată măreţia pot să piară într'o noapte!

— Oare aceasta este înţelepciunea? — şi bătrânul părăsit şi singuratic dădea din cap, iar lacrimi calde îi picurau în barba albă şi răsfirată.

Haina de catifea neagră se murdărise şi avea o ruptură la mânecă. Când toate fuseseră distruse, împăratul îşi uită şi coroana şi cărţile la cari ţinea atât de mult.

Pajul îl privea cu ochii lui rotunzi, învăluindu-l cu o respectuoasă dragoste. Nu ştia ce să spună, fusese atât de speriat când se năruise palatul. Nici nu ştia cum a scăpat. Părea că toată lumea se sfarmă în bucăţi şi el îşi salvase viaţa.

«Grozav copac, grozav copac» repetă el, «să fugim de umbra lui». Ținea de mână pe bătrânul

împărat și-l ducea printre toate pietrile, însă nu puteau scăpa de umbra fioroasă a arborelui.

«Nu mai am palat» zise împăratul, așezându-se nemângăiat pe o piatră. «Nu mai am cărți, nu mai am coroană nu mai am nimic»... oftă împăratul și își trecu mâinele prin părul lui alb. «Mi-am pierdut și un papuc», zicea el și își învârtea mâinele în căciulă.

Micul copil de casă se alipia tot mai strâns de împăratul și șuvițele lui aurii ajungeau până la locul unde haina împărătească era ruptă.

Apoi deodată i-a venit lui Sofos-împăratul o idee.

— Adu-mi pe Belisariu, zise el tovarășului său.

— Vreau să mă duc iarăși la călugărul Pantelimon, vreau să-l întreb, vreau înainte de a muri, să mai vorbesc odată cu pustnicul.

— N'o să mori!, strigă copilul împărătesc.

— Pentru ce să trăiesc? întrebă împăratul și cu un gest vag arată toate ruinele din jurul lui. Copil drag, cu șuvițe aurii, pentru ce să trăiesc?

Și de fapt micul paj nu înțelegea nici el pentru ce, afară doar că el îl iubea. Copilul însă era prea sfios ca s'o spună.

— Adu-mi pe Belisariu, repetă bătrânul și copilul se supuse și plecă.

Însă Belisariu nu putea fi găsit nicăieri, eră greu să știi unde fuseseră grajdurile împărătești.

În cele din urmă au găsit un măgar bătrân rătăcit prin grădinile particulare ale împăratului. Bătrânul măgar eră murdar și slab, numai de călărit pentru un împărat nu eră. Măria Sa împăratul l-a privit cu desgust. «Cerșetorii însă n'au de ales», zise el râzând, însă râsul nu eră veselie.

Copilul de casă i-a luat haina de pe umeri, a aruncat-o pe măgar și a ajutat pe stăpânul său să se urce. Nu aveà frâu, însă copilul mergeà înainte și în urmă veneà măgarul cu împăratul.

Așà a venit Sofos-împăratul la pustnicul Pantelimon, pe care unii oameni îl chemau «sfântul».

.

Pustnicul Pantelimon își înălță capul, clipind puțin din ochi, căci soarele îi eră în față.

— Unde-i mantaua de purpură și coroana de aur, împărate? Întrebă el.

— S'au dus!

— Sămânța înțelepciunii a crescut așa precum ai dorit?, a fost a doua întrebare a schimnicului.

— A crescut atât de mare și puternică încât a distrus toate stăpânirile mele și toate gândurile din mintea mea.

— Dintru început, zise pustnicul, omul rău vrea să mănânce din fructul Arborelui înțelepciunii, căci altfel ar muri. Nu-i bine să încerci puterea Domnului, nici nu-i înțelept să pătrunzi tainele pe cari el le-a ascuns oamenilor.

— Dorința mea era să cunosc toate lucrurile, mărturisî împăratul.

— Și Domnul a plecat capul tău în țărână, continuă pustnicul sălbătăciei.

— Așa este precum spui, capul meu a fost trântit în țărână.

— Lucrurile lumii acesteia sunt trecătoare și toate ajung ruină, zise pustnicul. Nu adună comori pe pământ.

— Ale mele s'au dus toate, oftă împăratul. Apoi au tăcut și cei doi bătrâni se priviau unul pe altul. Mai mult ca nici odată asemănarea lor era isbitoare.

— Ai și altă sămânță, întrebă mai târziu împăratul, cu care aș putea să îndrept răul pe care l-am făcut?

— În sacul meu sunt multe semințe, zise pustnicul. Acum ești mai aproape de mine, frate, și de aceea înainte de a pleca îți voi da o sămânță care să te călăuzească spre lumina adevărului.

— Unde s'o sădesc? întrebă împăratul, sfios ca un copil.

— Aproape de țărmul mării, spuse pustnicul, la răsăritul soarelui și acest copil, tovarăș al tău, s'o stropească cu lacrimile lui.

— E bine ca un copil să plângă? întrebă împăratul.

— Lacrimile nevinovate, spală păcatele lumii, grăi schimnicul.

Împăratul biruit de o emoție stranie și necunoscută, Ingenunchie, iar pustnicul puse în mână lui o sămânță albă ca zăpada.

— Acolo, pe cărarea aceea poți ajunge la mare, dacă mergi toată noaptea, în zori vei fi acolo.

— Voiu merge, zise împăratul.

— Binecuvântarea mea cu tine, grăi pustnicul și sculându-se în picioare, schimnicul înălță mână ca preotul în fața altarului.

Împăratul a mers toată noaptea. Copilul de curte după măgar, grăbindu-l mereu cu biciul. De câteva ori copilul s'a împiedecat și a căzut printre pietre, eră strașnic de obosit și-i eră somn. Numai marea lui iubire pentru bătrânul împărat îl ținea pe picioare.

Au ajuns la țărmul mării în zori. Soarele răsărise în măreția lui, scaldând pământul, cerul și marea cu razele lui. Aici a descălecat Sofos-împăratul și cu mâinele lui triste și tremurânde a îngropat în pământ sămânța cea albă.

Sunt ostenit, sunt ostenit, murmură el, însă călugărul Pantelimon a spus adevărat că zorile, sunt mărețe, mărețe fără cuvânt. Mă voiu întinde puțin ca să dorm. Stai lângă mine, mic tovarăș, și mâine dimineață când va răsări sămânța, voi afla adevărul. Aplecându-și capul, împăratul fără coroană, sărută pe frunte pe micul lui copil de casă.

Apoi adormi...

.....

Copilul de casă a așteptat mult lângă bătrânul care dormia. Eră obosit, eră flămând și locul eră pustiu. Ii eră teamă. Însă fiind porunca împăratului, se ținea treaz și aștepta. Odată s'a aplecat asupra locului unde împăratul pusese să-

mânța în pământ și a văzut cum pământul eră puțin crăpat și cum o plantă mică începea să răsară.

— Cât va fi de fericit!, gândi copilul și această speranță îi dădea mai multă putere să rămână treaz.

Însă ceasurile se lungeau prea mult pentru un copil.

La apusul soarelui, copilul a văzut planta răsărită.

— O! va fi atât de fericit! Il voi trezi!

Aplecându-se lângă bătrânul lui stăpân, copilul îi șopti ceva în urechi. Împăratul nu se mișcă și atunci copilul îl scutură încetișor.

— A răsărit sămânța, strigă el, a răsărit, trezește-te, trezește-te și vezi!

Însă bătrânul împărat nu deschise ochii să vadă planta, căci pe alt țărâm Dumnezeu îi deschisese ochii lui trudiți de căutarea înțelepciunii, îi deschisese Dumnezeu ochii la un adevăr mai veșnic decât cel arătat de părintele Pantelimon în munții tăinuți...

Din englezește de **Em. Panaitescu.**

BIBLIOTECA UNIV.

0776 16. VI. 1928

CLUJ

Biblioteca populară a „Asociațiunii” :

<i>Ion Georgescu, Satul meu : Un sat din</i>	
<i>Ardeal</i>	Lei 3—
<i>Petrea Dascălul, Din popor</i>	„ 3—
<i>Ion Agârbiceanu, Povestiri</i>	„ 3—
<i>Calendarul „Asociațiunii” pe 1921</i>	„ 5—
<i>Victor Lazăr, Ardealul și Ardelenii.</i>	
<i>Part. I.</i>	„ 3—
<i>Victor Lazăr, Ardealul și Ardelenii</i>	
<i>Partea II.</i>	„ 3—
<i>I. Georgescu, Ist. lui Tudor Vladimirescu</i>	„ 3—
<i>Dr. Elie Dătanu, Oameni și stări</i>	
<i>dela noi</i>	3—
<i>Ion Georgescu, Ce este și ce vrea să</i>	
<i>facă „Asociațiunea?”</i>	„ 3—
<i>Dr. I. Lupaș, Mitropolitul Andreiu</i>	
<i>Șaguna Partea I.</i>	„ 3—
<i>dto. Partea II</i>	„ 3—
<i>Ion Agârbiceanu, Păcatele noastre</i>	„ 3—
<i>Calendarul „Asociațiunii” pe 1922</i>	„ 5—
<i>I. Georgescu, Avram Iancu. Câteva</i>	
<i>crâmpene din viața și vremea lui</i>	„ 4—
<i>O. Sumea, Ion Constantin Brătianu</i>	„ 5—
<i>Calendarul „Asociațiunii” pe 1923</i>	„ 5—

O idee bună.

DI I. SIMIONESCU, profesor universitar în Iași, serie în ziarul «Viitorul» Nr. 4343 din 4 Septembrie 1922, între altele, și aceste frumoase cuvinte.

«În Anglia se obișnuiește a se serba amintirea morților căzuți în războiu prin câteva clipe de nemișcare. În ziua aniversării, la anumit ceas, câteva minute închează orice activitate. Oamenii se opresc din mers, unde i-au prins clipa. E o pauză de reculegere în forfota vieții, e rugăciunea mută a fiecăruia pentru sufletele celor dispăruți. Chiar și indicațiunile ce ar însemna o grevă generală se obișnuiește acum a se arăta prin încetarea lucrului pentru câteva momente. Să facem cu toții un gest analog, ca semn al solidarității etnice. Cândul tuturor, numai într-o singură zi să fie a sacrifică chiar din nevoile curente cei 20 Lei pentru cumpărarea unui bilet al «Asociațiunii» din Sibiu. Ca din pământ ar răsări Muzeul lui Avram Iancu, marelui monument de pe Câmpia Libertății acel de lângă Turda ca și Casele Naționale din centrele înstrăinate. Nu numai că am căpăta încredere în noi, dar am stârni și fiorii îngrijorării în acei care se bizuesc mult în reușita uneltirilor lor ascunse, pe lipsa noastră de solidaritate ca și pe nesocotirea însemnătății, pentru viitorul nostru, a împrejurărilor prin care trăim ca niște orbi».

Sunt încă trei trageri, la care se împart câștiguri în suma de
4.500,000 patru milioane cinci sute mii **Lei**

Sunt:	1	câștiguri	de	câte	100,000	Lei
„	6	„	„	„	50,000	„
„	12	„	„	„	25,000	„
„	30	„	„	„	10,000	„
„	60	„	„	„	5,000	„
„	400	„	„	„	1,000	„

A doua tragere e la 31 Dec. 1922. Tot al 5-lea număr câștigă! Grăbiți și cumpărați

Cercați-vă norocul vostru și al copiilor voștri!
„ASOCIAȚIUNEA“ Sibiu, strada Șaguna Nr. 6.

Din publicațiunile mai nouă ale Asociațiunii.

Biblioteca „Astra“:

- Nr. 1. *Sextil Pușcariu*, Istoria liter. române Vol. I. Epoca veche Lei 25.—
- Nr. 2. *Nic. Iorga*, Tudor Vladimirescu. Dramă istorică . . . „ 15.—
- Nr. 3. *Ion Georgescu*, Prin România. Partea I. Ardealul. Cu 161 ilustrațiuni în text și 1 hartă afară de text . . . „ 30.—
- Nr. 4. *Șt. Meleş*, Istoria Românilor până la întemeierea principatelor . . . „ 30.—
- Nr. 5. *N. Oancea*, Cântece populare românești pentru cor mixt. Vol. I. „ 25.—
- Nr. 6. *Ing. Fr. Neugebauer*, Viitorul tehnic-economic al României întregite. Trad. de I. Georgescu „ 10.—
- Nr. 7. *T. V. Păcățianu*, Jertfele Românilor din Ardeal, Banat, Crișana, Sătmar și Maramurăș, în războiul mondial din anii 1914—1918 . . . „ 15.—

Abonați publicațiile „Asociațiunei“

„TRANSILVANIA“

Cea mai veche revistă românească din Ardeal

Apare lunar sub îngrijirea dlor

Dr. Oct. Russu și Ioan Georgescu.

cu sprijinul celor mai de seamă scriitori români de pretutindeni. Publică: poezii, romane, schițe, teatru, istorie, știință pe înțelesul tuturor, :: studii, dări de seamă, notițe, cronici ș. a. ::

Costul abonamentului anual:

pentru membrii «Asociațiunei»	50 Lei
pentru nemembrii	70 Lei

Cea mai răspândită publicațiune poporală

„BIBLIOTECA POPORALĂ A ASOCIAȚIUNEI“ ::

apare lunar și e îngrijită de secretarul literar al «Asociațiunei», dl Ioan Georgescu, cu sprijinul celor mai buni scriitori pentru popor. ==

Costul abonamentului anual:

pentru membrii «Asociațiunei»	25 Lei
pentru nemembrii	35 Lei